

20.11.2023

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan mukaisesti

PEGA-tutkintavaliokunnan päätöslauselmaan liittyvien komission
lainsäädännöllisten jatkotoimien puuttumisesta
(2023/2988(RSP))

**Dominik Tarczyński, Ryszard Antoni Legutko, Anna Fotyga, Elżbieta
Kruk, Beata Mazurek, Beata Kempa, Waldemar Tomaszewski**
ECR-ryhmän puolesta

Euroopan parlamentin päätöslauselma PEGA-tutkintavaliokunnan päätöslauselmaan liittyvien komission lainsäädännöllisten jatkotoimien puuttumisesta (2023/2988(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 4 artiklan 2 kohdan,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT),
- ottaa huomioon kaksikäyttötuotteiden vientiä, välitystä, teknistä apua, kauttakulkua ja siirtoa koskevan unionin valvontajärjestelmän perustamisesta 20. toukokuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/821¹ (kaksikäyttötuoteasetus),
- ottaa huomioon unionia tai sen jäsenvaltioita uhkaavien kyberhyökkäysten vastaisista rajoittavista toimenpiteistä 17. toukokuuta 2019 annetun neuvoston päätöksen (YUTP) 2019/797², sellaisena kuin se on muutettuna 17. toukokuuta 2021 annetulla neuvoston päätöksellä (YUTP) 2021/796³,
- ottaa huomioon Euroopan parlamentin tutkintaoikeuden käyttämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 6. maaliskuuta 1995 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission päätöksen 95/167/EY, Euratom, EHTY⁴,
- ottaa huomioon Pegasus-ohjelman ja vastaavien vakoiluohjelmien käyttöä selvittävän tutkintavaliokunnan asettamisesta ja sen toimivallan, jäsenmäärän ja toimikauden keston määrittelystä 10. maaliskuuta 2022 tehdyn Euroopan parlamentin päätöksen (EU) 2022/480⁵,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan ja yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevat Yhdistyneiden kansakuntien ohjaavat periaatteet,
- ottaa huomioon Europolin vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta koskevan uhkakuva-arvion (SOCTA) vuodelta 2021 ”A Corrupting Influence: the Infiltration and Undermining of Europe’s Economy and Society by Organised Crime”,
- ottaa huomioon 12. maaliskuuta 2014 antamansa päätöslauselman Yhdysvaltojen kansallisen turvallisuusviraston valvontaohjelmasta, eri jäsenvaltioiden valvontaelimistä ja niiden vaikutuksesta EU:n kansalaisten perusoikeuksiin ja transatlanttiseen

---

¹ EUVL L 206, 11.6.2021, s. 1.

² EUVL L 129 I, 17.5.2019, s. 13.

³ EUVL L 174 I, 18.5.2021, s. 1.

⁴ EUVL L 78, 6.4.1995, s. 1.

⁵ EUVL L 98, 25.3.2022, s. 72.

yhteistyöhön oikeus- ja sisäasioissa⁶ ja erityisesti siihen sisällytetyt suositukset tietoturvan vahvistamisesta EU:n toimielimissä, elimissä ja virastoissa,

- ottaa huomioon Pegasus-ohjelman ja vastaavien vakoiluohjelmien käyttöä selvittävän tutkintavaliokuntansa mietinnön (A9-0189/2023),
  - ottaa huomioon 15. kesäkuuta 2023 antamansa suosituksen neuvostolle ja komissiolle epäilyjä unionin oikeuden rikkomisesta ja unionin oikeutta sovellettaessa tapahtuneesta hallinnollisesta epäkohdasta Pegasus-ohjelman ja vastaavien vakoiluohjelmien käytön yhteydessä koskevan tutkinnan johdosta⁷,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 132 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Pegasus-ohjelman ja vastaavien vakoiluohjelmien käyttöä parlamentin tutkintavaliokunnan (PEGA-valiokunta) ehdottamat suositukset perustuvat sen mietintöön vakoiluohjelmien käytöstä ja väärinkäytöstä EU:n jäsenvaltioissa;
  - B. ottaa huomioon, että ainoana näyttönä tarkkailusta olivat usein sellaisten instituutioiden (ja aloitteiden) todistajanlausunnot, joilla on kyseenalainen maine ja poliittiset yhteydet, kuten Pegasus-hanke (epäiltyjä yhteyksiä Edward Snowdeniin), CitizenLab (profiililtaan selvästi vasemmistolainen organisaatio) ja Amnesty International (sen tuottama Venäjä-mielinen raportti Ukrainan tilanteesta tahrasi sen maineen);
  - C. ottaa huomioon, että vakoiluohjelmissa hyödynnetään älypuhelinien käyttöjärjestelmien haavoittuvuuksia haittaohjelmien asentamiseksi; ottaa huomioon, että vakoiluohjelmien käyttöä on niiden rakenteen vuoksi hyvin vaikea havaita; katsoo, että on lähes mahdotonta jäljittää tällaisen vakoilun alkuperää ja että näin ollen johtopäätökset ovat spekulatiivisia;
  - D. ottaa huomioon, että PEGA-valiokunnan mietintö on puolueellinen ja kohtelee yksittäisiä maita epätasaisesti ja että siinä tuomitaan tietyt ratkaisut ja toisinaan ne kuitenkin katsotaan tarkoituksenmukaisiksi;
  - E. ottaa huomioon, että valiokunnan suositukset koskevat laajan soveltamisalansa vuoksi EU:n perussopimukseen liittyviä kysymyksiä ja ylittävät siten PEGA-valiokunnan toimeksiannon;
  - F. toteaa, että perussopimusten mukaan kansallista turvallisuutta koskevat asiat kuuluvat edelleen jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan;
  - G. katsoo, että suosituksilla pyritään viemään jäsenvaltioilta niiden toimintavapaus kansallista turvallisuutta koskevissa asioissa;
  - H. toteaa, että jäsenvaltiot vastustavat jyrkästi (ja perustellusti) kaikkia pyrkimyksiä rajoittaa toimivaltaansa;

---

⁶ EUVL C 378, 9.11.2017, s. 104.

⁷ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2023)0244.

- I. ottaa huomioon, että EU:n jäsenvaltioille aiheutuu riski kolmansista maista peräisin olevien vakoiluohjelmien vuoksi, joita voivat käyttää sekä näiden kolmansien maiden tiedustelupalvelut että niiden omat tiedustelupalvelut;
- J. ottaa huomioon, että vakoiluohjelmien ja kaksikäyttötuotteiden vientiä koskevia sääntöjä voi olla tarpeen tiukentaa;
- K. ottaa huomioon, että vakoiluohjelmien avulla toteutetusta korkeassa asemassa olevien EU-poliitikkojen ja -virkamiesten, myös komission jäsenten, tarkkailusta aiheutuu vakava riski;
- L. ottaa huomioon, että vakoiluohjelmat päätyvät usein rikollisryhmien käsiin;
- M. ottaa huomioon, että ohjelmistojärjestelmien haavoittuvuuksia koskevalla tiedolla käydään laitonta kauppaa suoraan osapuolten välillä tai välittäjien kautta; toteaa, että valtiosta riippumattomat toimijat ja rikollisjärjestöt osallistuvat tähän kaupankäyntiin;
- N. toteaa PEGA-valiokunnan tekemän tutkinnan osoittavan, että jäsenvaltioiden olisi kehitettävä omat riippumattomat vakoiluohjelmansa puolustustarkoituksia ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa varten;
- O. katsoo, että perussopimusten määräysten olisi asetettava rajat vakoiluohjelmien sääntelyä koskevien ehdotusten käsittelylle;
- 1. korostaa, että PEGA-valiokunnan mietintö ja suositukset eivät olleet perusteelliseen tilanearvioinnin tulosta vaan perustuivat erityiseen ja poliittisesti motivoituneeseen näkemykseen, johon sisältyi myös ennakkoluuloja ja stereotypioita;
- 2. panee merkille, että mietintö ja suositukset laadittiin – ainakin osittain – Puolan, Kreikan tai Espanjan tulevan tai meneillään olevan vaaliprosessin kontekstissa;
- 3. korostaa, että mietinnön ja suositusten laatijat käyttivät epäluotettavia ja puolueellisia lähteitä, mikä vääristi tilanteen kuvausta;
- 4. kiinnittää huomiota siihen, että yksittäisten maiden tilanteen kuvaus ei ole tasapainoista eikä siinä ole käytetty yhtäläisiä perusteita, mikä herättää epäilyksiä suositusten luotettavuudesta;
- 5. katsoo, että PEGA ylittää suosituksissaan toimeksiantonsa ja toimivaltansa ja että tämän vuoksi ei voida odottaa, että jäsenvaltiot ja komissio panevat ne täytäntöön;
- 6. katsoo myös, että ehdotettujen muutosten linja on ristiriidassa perussopimusten hengen (ja usein yksittäisten määräysten) kanssa ja että tämän vuoksi suosituksia olisikin pidettävä painostuskeinona perussopimusten muuttamisesta parhaillaan käytävässä keskustelussa;
- 7. on vahvasti sitä mieltä, että kansalliseen turvallisuuteen liittyvien asioiden olisi edelleen kuuluttava jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan ja että kaikki yritykset puuttua näihin asioihin EU:n tasolla – vakoiluohjelmien yksityiskohtaisen sääntelyn tai kansallista turvallisuutta koskevien rajausten avulla – ovat hyökkäys perussopimuksissa

jäsenvaltioille myönnettyjä oikeuksia vastaan;

8. korostaa, että vaikka vakoiluohjelmat aiheuttavat monia uhkia muun muassa kansalaisvapauksille ja ihmisoikeuksille, niiden käyttö on joissakin tapauksissa välttämätöntä; katsoo, että tämä koskee ensisijaisesti tiedustelua, kansallista puolustusta ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa; huomauttaa lisäksi, että hybridikonflikteissa on mahdotonta rajata selkeästi edellä mainittuja toiminta-alueita;
9. katsoo siksi, että vakoiluohjelmien käyttö jäsenvaltioiden tiedustelupalveluissa olisi rajoitettava minimiin ja että suvereenien jäsenvaltioiden olisi aina tehtävä asiaa koskevat päätökset, koska niillä kaikilla on demokraattisia järjestelmiä, oikeusjärjestelmiä ja instituutioita, jotka voivat torjua mahdollisia väärinkäytöksiä;
10. varoittaa, että kaikki komission ehdotukset PEGA-valiokunnan suositusten täytäntöönpanemiseksi kohtaavat varmasti voimakasta vastustusta neuvostossa, sillä jäsenvaltiot pitävät niitä hyökkäyksenä oikeuksiaan ja toimivaltaansa vastaan;
11. toteaa, että kun suosituksissa ehdotetut oikeudelliset muutokset perustuvat SEUT-sopimuksen V osaston 4 luvun määräyksiin, jäsenvaltioiden on käytännössä päästävä yksimielisyyteen, mikä vaikuttaa täysin epärealistiselta;
12. jakaa kuitenkin PEGA-valiokunnan huolen erityisesti kolmansista maista peräisin olevien ulkomaisten vakoiluohjelmien käyttöön liittyvistä riskeistä; katsoo, että paras ratkaisu tähän ongelmaan on se, että jäsenvaltiot kehittävät omia vakoiluohjelmateknologioitaan tiedustelupalvelujensa valvonnassa ja oman lainsäädäntönsä puitteissa;
13. jakaa lisäksi huolenaiheet vakoiluohjelmien viennistä EU:sta kolmansiin maihin; huomauttaa, että vientiä (myös niin kutsuttujen kaksikäyttötuotteiden vientiä) koskevia säännöksiä voitaisiin vahvistaa ja että ne olisi pantava asianmukaisesti täytäntöön ja niitä olisi valvottava asianmukaisesti;
14. katsoo, että vakoiluohjelmien ja kaksikäyttötuotteiden tuontia koskevan sääntelyn parantaminen EU:n tasolla (esimerkiksi sen estämiseksi, että rikollisryhmät ostavat niitä) vaikuttaa perustellulta mutta erittäin vaikealta panna täytäntöön ja valvoa;
15. korostaa tarvetta parantaa korkeassa asemassa olevien EU-poliitikkojen ja -virkamiesten suojaa vakoiluohjelmia vastaan; kiinnittää huomiota uhkiin, joita ulkovaltojen harjoittama keskeisten eurooppalaisten poliitikkojen ja virkamiesten mahdollinen tarkkailu aiheuttaa, erityisesti Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan aikana;
16. korostaa, että muiden kuin valtiollisten toimijoiden toteuttamaan vakoiluohjelmien käyttöön liittyy suuria riskejä; kehottaa jäsenvaltioita seuraamaan tiiviisti vakoiluohjelmien kauppaa ja huomauttaa, että Europolin apua voitaisiin käyttää tällä alalla, erityisesti tämän kysymyksen rajat ylittävään ulottuvuuteen;
17. vastustaa samalla voimakkaasti kaikkia pyrkimyksiä antaa Europolille valtuudet toimia jäsenvaltioiden tietämättä ja ilman niiden suostumusta ja siten jättäen ne huomiotta; muistuttaa, että Europolin tehtävänä olisi oltava tuen koordinointi;

18. suosittelee lopuksi, että komissio omaksuu erittäin varovaisen lähestymistavan PEGA-valiokunnan suositukseen; korostaa, että on otettava huomioon näiden suositusten poliittinen konteksti, niiden osittainen yhteensopimattomuus perussopimusten kanssa ja niiden osittainen käytännön mahdottomuus sekä oikeudellisista että poliittisista syistä;
19. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.